

Steppekievit in Vereenigde Binnenpolder

Edward van IJzendoorn

Donderdag 25 juni 1998 voor mijn werk de hele dag naar Enschedé geweest. Met de auto. Hele dag binnen gezeten. Op weg terug flinke regenbuien. Nederland voetbalt op de radio tegen Mexico en geeft een 2-0 voorsprong weg. Bij Amsterdam klaart het op, de zon breekt door. Ik wil wat vogels zien, sla rechtsaf bij het Rottepolderplein en pak de oude dijk van Halfweg naar Spaarndam. Hé, een troep Kieviten. Even stoppen. Ik pak de kijker van onder mijn stoel vandaan, kijk en zie meteen een Steppekievit! Nu ligt er al jaren onder mijn andere stoel een door Lars zelf gesigneerde Jonsson met de wens 'good trips in the field' en eindelijk is het dan zover met die goeie trip. Ongelooflijk, wat geweldig dat ik dat zomaar zelf ontdek; eeuwige roem zal mijn deel zijn! Jammer alleen dat het beestje zo makkelijk te herkennen is; echt slim hoeft je er niet voor te zijn, dat boekje heb je er eigenlijk niet voor nodig. En zo heel zeldzaam is de Steppekievit eigenlijk ook niet: je hoort er elk jaar wel van. Iets minder roem dan maar. Geeft niet, het is een prachtige vogel, mooi in zomerkleed, mooi scherp afgetekende zwarte kruin, witte wenkbrauw en zwart oogstreepje en een wat gelige oorstreek daaronder. Verder goeddeels beige verenkleed met donkere buik, zonder vlekje of onffenheid. Mankeert niks aan.

Een uurtje later, na wat telefoontjes en piepjes, en met de telescoop erbij wil de vogel wel even de vleugels strekken en een rondje vliegen. Een fraai en opvallend patroon van wit, zwart en beige wordt zichtbaar. De hand is wat minder breed dan van een gewone Kievit, de vleugelslag wat sneller.

Dezelfde avond is er al aardig wat bekijks: enkele tientallen belangstellenden uit Haarlem, Amsterdam, Aalsmeer, Castricum en zo. Enkele schouderklopjes. Heel trots natuurlijk. Regionaal toch een heel leuke soort. In de jaren zestig zat er één bij Amstelveen, maar nooit dichterbij.

De volgende dag zit de Steppekievit er nog, ook een week later en na een maand nog. Pas eind augustus is hij niet meer te vinden. Op de 17e is hij volgens de Dutch Birding-Vogellijn nog gezien. Voordien heeft hij in de hele Vereenigde Binnenpolder ten oosten van de snelweg rondgezworven tot in de Inlaagpolder toe. Altijd tussen de Kieviten, voedsel zoekend op pas gemaaide stukken weiland of rustend in hoger gras en dan soms moeilijk te vinden. Het aantal Kieviten neemt in de loop van juli sterk toe en ook dat be-

moeilijk het zoeken. Intussen is de rui van het verenkleed begonnen; de donkere tekening op de kop en de donkere buikveren maken geleidelijk plaats voor lichtere veren, de bovendelen worden wat vlekkerig. Begin augustus is de vogel al vrijwel in winterkleed.

Dit is het 34e geval van de Steppekievit voor Nederland (van den Berg & Bosman, 1998). Het eerste dateert van 1925 en het tweede kwam pas in 1961. Vanaf 1974 wordt de soort bijna jaarlijks gezien. Voor Noord-Holland is dit het vierde geval; de vorige waren van 8 oktober tot 16 november 1961 bij Opmeer, op 1 mei 1968 bij Amstelveen en op 16 juli 1978 bij Callantsoog.

Ik zal u niet vertellen dat Steppekieviten in steppen broeden, dat wist u al. Deze gebieden bevinden zich ten noorden van de Kaspische Zee en het Aralmeer, vanaf de Wolga bijna tot Mongolië. In de winter zij ze daar verdwenen. De vogels zijn dan, globaal gezien, te vinden in drie gebieden: in Sudan of Eritrea, in Irak, en in Pakistan of India; maar nergens talrijk. De soort staat in de landen van de voormalige USSR op de Rode Lijst, niet vanwege zijn politieke kleur maar vanwege zijn achteruitgang. Toch is de Steppekievit opmerkelijk vaak in West-Europa waargenomen: er zijn tot op heden al meer dan 100 gevallen. Nederland doet het daarbij met 34 niet gek. Dat komt misschien omdat wij hier te lande in de zomer en de herfst enorme aantallen Kieviten op bezoek krijgen uit onder meer de voormalige USSR. Mogelijk hebben de Steppekieviten zich bij die Kieviten aangesloten. Er zijn ettelijke in Nederland geringde Kieviten teruggemeld van voorbij de Wolga uit het broedgebied van de Steppekievit. Uit een analyse van de West-Europese gevallen van de Steppekievit tot 1882 blijkt dat de meeste waarnemingen uit het voorjaar en de zomer afkomstig zijn van het continent en die uit de winter vooral van Groot-Brittannië en Ierland (van den Berg, 1984). Dit sluit aan op de trekbewegingen van de Kievit in West-Europa; een groot deel overwintert in Groot-Brittannië, Ierland en westelijk Frankrijk. Daarbij bevinden zich wellicht ook de Steppekieviten die in het voorjaar op het continent worden gezien.

Literatuur

- Berg, A.B. van den, 1984. Occurrence of Sociable Plover in western Europe. Dutch Birding 6: 1-8.
- Berg, A.B. van den & C.A.W. Bosman, 1998. Zeldzame vogels in Nederland. Haarlem.

Edward van IJzendoorn, Molenveltlaan 8, 2071 BS Santpoort-Noord